

28 Şubat Bugün Yaşanan Küresel Kuşatmanın Öncü Projesiydi

İbrahim Karagöl

28 Şubat süreci Türkiye'de hiç bir zaman 1990'lardan sonra gelişen yeni uluslararası süreçle bağlantılı olarak tartışılmadı veya bu alana yeterli ilgi gösterilmedi. 28 Şubat müdahalesi tamamen Türkiye'nin iç dinamikleri, Türkiye'deki iktidar mekanizmalarının geleneksel refleksi, İslami canlanmanın kontrol altına alınması, Refah Partisi ya da Milli Görüş hareketinin tasfiyesi, merkezi ve geleneksel iktidar mekanizmalarının çevreden gelen merkeze yönelen talep ve baskıları savuşturması olarak algılandı. Bütün bunlar, süreci tanımlamak için gerçekçi yaklaşımlardı ancak eksikti. Gelişmenin dünyada yaşanan yeni süreçle bağlantısı ve Türkiye'nin dünya ile ilişkilerinde ne tür etkilerinin olduğu, özellikle bugün İslam dünyasına yönelik küresel projelerin uygulanmasıyla paralel ele alındığında çok ciddi bir tartışma alanıdır.

Sovyetler Birliği ile birlikte iki kutuplu dünya dengesinin sona ermesi ve on yıldır yerine ikame edilmeye çalışılan ABD'nin küresel hegemonyasının, yani tek kutuplu dünya sisteminin öncelikleriyle Türkiye'de uygulanan 28 Şubat süreci arasında ne tür bir ilişki olabilir? 28 Şubat tam olarak Türkiye'deki iç hesaplaşmayla sınırlı bir süreç miydi? 28 Şubat müdahalesi, geleneksel iktidar aygıtlarındaki el değiştirmeye, zenginliğin kontrolünü eski sahiplerinin elinde tutmaya veya bunların toplumun geneline yayılmasına bir tepki olarak mı planlandı? 28 Şubat 'yerli' bir proje miydi? Yeni küresel dengenin, "Batı globalizasyonu"nun önündeki en büyük engel olarak İslam'ın birinci tehdit ilan edilmesiyle bu sürecin ne tür bir bağlantısı olabilir?

NATO olmak üzere, hemen bütün uluslararası kurumların tehdit algılamalarında İslam'ın en başta zikredilmesi ve uluslararası medyada İslam'a karşı acımasız bir savaş sürdürülmesi ile Türkiye'de İslami olan her şeye savaş açan 28 Şubat arasında hiçbir bağlantı yok mu? İsrail'in güvenliğini ve meşruiyetini sağlamak amacıyla kurulan 'Türk-İsrail eksenini'nin ağırlık noktasını neden İslami hareketler, İslam coğrafyasındaki yerel iktidarlara hesap soracak düzeye ulaşan İslami yükseliş ve Müslümanların siyasal-sosyal-kültürel taleplerinin kontrol altına alınması oluşturuyor? Bu sadece İsrail'in çıkarlarıyla mı sınırlı? Soğuk Savaş'tan sonra, özellikle de son beş yılda, Orta Afrika'dan ve Fas'tan Endonezya'ya kadar bütün İslam coğrafyasında yaşananlara bakıldığında İslam'a karşı küresel düzeyde bir tasfiye operasyonunun sürdürüldüğü apaçık ortada. Üstelik uluslararası sistemin baş aktörleri ve yerel iktidarların ortak olduğu çok geniş bir devletler koalisyonu ile...

Gerek Müslümanlara yönelik küresel tasfiye operasyonunu gerekse 28 Şubat'ın hareket noktasını anlamak için, uluslararası sistemin önceliklerinin ve tehdit değerlendirmelerinin yeniden belirlendiği, uluslararası hukukun yeniden yazıldığı, ulus-devlet, ülkelerin eşitliği, egemenlik ve bağımsızlık, uluslararası askeri müdahale, insan hakları, demokrasi, etnik ve dini azınlık gibi kavramların yeniden tanımlandığı günlere, ABD'nin küresel hegemonyası için bir dünya jandarmasına dönüştürülmeye çalışılan ancak Almanya ve Fransa'nın çıkışıyla yavaşlayan NATO'nun Ortadoğu'dan Orta Asya'ya kadar genişlemesine ve yenilenen tehdit değerlendirmesine kadar inmek gerekir.

İslam coğrafyasını kontrol eden yönetici elit, iktidarlarının geleceğine yönelik en büyük tehdit olarak gördükleri İslam'ı etkisizleştirmek için onu komünizmin yerine yeni düşman olarak sundular. Bütün İslam dünyasında toplumsal muhalefetin renginin İslamlaşması ve iktidarlarını zorlamaya başlaması üzerine, baskı altında tuttıkları Müslümanların sosyal,

ekonomik, siyasal ve kültürel taleplerini dizginleyemeyen bu kesim, yeni dünya sistemi için düşman arayanlara İslam'ı önerdiler. Müslümanlaşan toplumlar sadece sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel haklarını geri istemiyor, Batı'nın yıllardır sömürdükleri kendi kaynakları üzerinde de hak iddia ediyorlardı. Özellikle bu son talep İslam'ın birinci tehdit ilan edilmesinde çok ciddi rol oynadı. ABD dış politikasının yönlendirilmesiyle başlayan süreç, uluslararası kurumların yeni tehdide göre yeniden yapılandırılmasıyla devam etti. Düşman ülkeler bile İslam'a karşı bölgesel ve uluslararası düzeyde etkin mekanizmalar kurmaya başladılar. Uluslararası medyada İslam ve terör aynı kavramlar olarak anılmaya başlandı. "Radikal İslam", "İslamcı terörizm", "fundamentalist İslam", "İslami tehdit" gibi kavramlar en sık duyduğumuz kavramlara dönüştü. Korkunç bir "İslam fobisi" üretildi ve bu dünya kamuoyuna kabul ettirildi. Hollywood "İslami terör"e karşı yeryüzünü kurtaran devlet destekli filmler çevirdi. Müslümanların nükleer silahlara sahip olma ihtimalinin dünyayı nasıl bir kaosa sürükleyeceği işlendi ve "korkunç İslam" Amerikan halkının evlerine kadar girdi. Sadece Batı'da değil, Uzakdoğu'dan Orta Afrika'ya, Orta Asya'dan Latin Amerika'ya kadar İslam her ülke için birinci tehditti artık.

Her ülkenin bir 28 Şubatı var

Başta uluslararası kurumlar ve medya olmak üzere, bütün mekanizmalar devreye sokularak başlatılan "küresel haçlı savaşı"nın muhatabı sadece marjinal gruplar, silahlı hareketler veya sistem dışı güçler olmadı. En ılımlı Müslüman topluluklar bile hedef tahtasına konuldu ve sistemle bütünleşmeleri engellendi. İslam coğrafyasındaki "pilot ülkeler"e İslami hareketlerle mücadele projeleri sunuldu. Bu yüzden sadece Türkiye'nin değil, hemen her Müslüman ülkenin kendine göre bir 28 Şubat'ı var. Türkiye'de uygulanan 28 Şubat'ın benzerlerinin, birbirine yakın zaman dilimleri içinde Fas'tan Endonezya'ya kadar İslam dünyasının öncü ülkelerinde de uygulanması sadece o ülkelerin iç sosyal ve siyasi gerekçeleriyle açıklanamaz. Sürecin uygulandığı her ülkede birbirine benzer yöntemlerin uygulanması, yine bu ülkelerdeki yerel iktidarların "İslami hareketlerle mücadele"de, "radikal İslam'la mücadele"de "İslamcı terörizmle mücadele"de çok yakın işbirliğine girmeleri, "İslami tehdit"e karşı etkin mekanizmalar oluşturmaları İslam'a karşı yürütülen 'haçlı savaşı'nın birer uzantılarıdır.

Türk-İsrail ekseni, başta Türkiye olmak üzere, Ürdün ve Filistin'den Fas'a kadar Müslümanlara yönelik baskıların en önemli itici gücü oldu. Türkiye-İsrail, ABD-Ürdün ve Mısır'ın iştirakiyle "İslamcı teröre" karşı İstihbarat işbirliğine gidildi ve gerek Türkiye'de gerekse Ortadoğu'nun her ülkesinde İslami hareketlerle şiddetli bir mücadeleye girildi. Türkiye İsrail'in önderliğinde İslami hareketlerle mücadelede edindiği tecrübeyi Kuzey Afrika'dan Özbekistan'a, hatta Çin'e kadar ihraç etmeye başladı. Türkiye'nin Rusya ve Çin ile yaptığı 'derin anlaşmalar'da öncelikli gündem her zaman İslam oldu. Ankara'nın Çeçenistan ve Doğu Türkistan'a karşı takındığı yüz kızartıcı tavrın arkasında İslam korkusu var. 28 Şubat'ın etkilerini ve sonuçlarını, uluslararası düzeyde İslam'a karşı sürdürülen kampanyanın etkileri ve sonuçlarıyla karşılaştırdıktan sonra Türkiye'de uygulanan süreci ne kadar bağımsız ve yerli düşünebiliriz?

Bu noktalardan hareketle:

28 Şubat müdahalesi yerli bir program değildir. Soğuk Savaş sonrası İslam dünyasına ve İslami hareketlerin meydan okuyuşuna yönelik küresel bir projenin Türkiye özelindeki uygulamasıdır. Türkiye-ABD-İsrail ekseni, sadece Türkiye'de değil, bütün İslam dünyasında İslami hareketlere yönelik bu küresel projenin öncüsü oldu. Orta Asya'dan Güney Asya'ya ve Kuzey Afrika'ya kadar hemen her Müslüman ülkede Türkiye'deki 28 Şubat'a benzer programlar uygulandı.

Hemen bütün Müslüman ülkelerin yöneticileri bu küresel programa destek verdi. Ancak projenin en sofistike yöntemleri Türkiye'de uygulandı. 28 Şubat, 11 Eylül sonrası açık savaşa

dönüştürülen ve bugün küresel savaş halini alan genel politikanın öncüsü ve habercisiydi. "İslam'ın kontrol altında tutulması" esasına dayanan bu proje, bugün daha şiddetli bir şekilde bütün İslam coğrafyasında uygulanmaktadır.

Türkiye'nin geleneksel dış politika öncelikleriyle çelişmeyen bu sürecin yerli öncüleri, Türkiye, İsrail ve Amerika arasında, ülkenin geleceğini ipotek altına alan derin ve uzun yıllar devam edecek bir ilişkinin de temellerini attı. Türk dış politikasının temelini bugün bu eksenin öncelikleri belirliyor.

Türkiye, yine "İslam tehdidi" gerekçesiyle ve Türkiye-ABD-İsrail ekseninin yönlendirmesiyle Rusya, Çin ve Hindistan'la da benzer ilişkiler kurdu. 28 Şubatçıların dış politika açılımı olarak sundukları bu yakınlaşma zinciri, Ankara'nın Kafkaslar, Orta Asya ve Hind-Pakistan bölgesinde İslami hareketlere yönelik savaşa destek şeklinde kendini gösterdi. Rusya, Çin ve Hindistan'la yakınlaşma karşılığında Çeçenistan, Doğu Türkistan ve Keşmir'deki özgürlük mücadeleleri terörist hareketler olarak nitelendirildi ve bu insanlar resmen "terörist" ilan edildi. Bu tavır, Ankara'nın bu bölgelere yönelik geleneksel dış politikasında bir kırılmadır aynı zamanda.

28 Şubatçılar, Afganistan'da, Özbekistan'da yeni yöntemi kullandılar ve bölgedeki İslami hareketlere karşı şiddetli bir savaşın içinde yer aldılar. Özbekistan İslami Hareketi'ne ve Taliban'a karşı özel timler yetiştirdiler. Özbekistan ordusuna bu anlamda büyük destek verdiler.

28 Şubat kadrosu, ellerine tutuşturulan programı Türkiye'de eksiksiz uygularken, Türkiye dışında hem kendi bölgesinde hem de daha geniş çerçevede İslami hareketlere yönelik küresel operasyonda aktif olarak yer aldılar. Öyle ki, Türkiye'nin dış politika önceliği bu "mücadele" ekseninde şekillenir hale geldi.

Yaşananlar, Türkiye'nin geleneksel dış politika öncelikleriyle çelişmiyordu aslında. Ancak 28 Şubat kadrosu, Türkiye'nin geleneksel paranoya ve reflekslerinin çok ötesine geçerek, Türkiye'yi bütün dünyada İslami canlanmaya karşı yürütülen küresel operasyonun en ön safına itti ve İsrail'den sonra çatışmanın en ateşli tarafı yaptı.

Amerika'nın Türkiye'deki bu "müdahale"ye ses çıkarması beklenemezdi. Bugün daha iyi anladığımız gibi, ABD ve İsrail, gerek Türkiye'deki 28 Şubat'ın gerekse küresel 28 Şubat'ın arkasındaki güçtür. Dolayısıyla 28 Şubat'ı yargılarken Amerika ve İsrail'i de yargılamak gerekir. Avrupa'ya gelince: Rusya ve Çin'le paralel biçimde ABD'nin küresel hegemonyasına karşı ciddi bir tavır almaya çalışan Avrupa da, aslında "İslam" söz konusu olunca ABD ile ortak hareket ediyor. Bugün tek bir konuda uluslararası koalisyon söz edilebilir: İslam'la savaş... Amerika, İngiltere, Almanya, Fransa, Rusya, Çin ve İslam dünyasının yerel iktidarları "21. yüzyılın tehdidi" ilan edilen İslami canlanmaya karşı ortak hareket ediyorlar. Bunun dışında hiç bir konuda küresel düzeyde bir koalisyon söz konusu değil. Bu güç merkezleri Ortadoğu'dan Hazar'a, Orta Asya'dan Afrika'ya, petrolden doğalgaza hemen her konuda birbirleriyle rekabet halindedir.

28 Şubat süreci Türkiye'yi ABD-İsrail ortaklığının cephe ülkesi, öncü gücü haline getirdi. 11 Eylül sonrası Afganistan'da gördük, Irak'ta aynı manzara tekrarlanacak. ABD-İngiltere ve İsrail'in küresel savaş projesinin hedef durumunda bulunan bütün bölgelerde Türkiye'nin cepheye sürülme ihtimali çok güçlü. Bugün Türkiye'yi rehin alan bu kuşatma, 28 Şubat döneminde temelleri atılan ilişkiler ağının eseridir ve Türkiye uzun yıllar bu sürecin etkisinde kalacak. Dolayısıyla ABD'nin küresel savaşa direnmek, Irak'a saldırıya karşı çıkmak, ardından gelecek bölgesel operasyonlara tepki vermek, aynı zamanda Türkiye'nin içinde bulunduğu bağımlılığa da tepki anlamı taşıyor.

Haksöz Dergisi Sayı: 143 - Şubat 2003

Kaynak: 28 Şubat Bugün Yaşanan Küresel Kuşatmanın Öncü Projesiydi - İbrahim Karag l